

Wat doe ik hier eigenlijk? Waarom heb ik uit het dansaanbod van Africalia 03 precies dit *alma txina*-project uitgekozen? Waarom ben ik naar geen enkele volledig Afrikaanse productie gaan kijken? Luiheid? Waarom ben ik trouwens nog niet ingegaan op het nauwelijks aflatende gezeur van mijn man om met hem naar Afrika te reizen – Afrika, waar hij zijn hart zogezegd aan heeft verloren? Als ik naar hem had geluisterd, had ik nu tenminste een idéé gehad van de Afrikaanse context. Al zou ik dan naar Centraal-Afrika zijn gereisd, en niet naar Mozambique, vanwaar deze dansers afkomstig zijn. Stel je voor dat een Afrikaan naar Italië reist, en dan conclusies trekt over de Noord-Nederlandse dans. Dat is dus wat ik zou doen. En dat is wat ik doe. Al wat ik weet van Afrika: de documentaires over ‘hun’ woningbouw, de Afrikaanse doek die ik gekocht heb om mijn baby in te dragen, het Afrikaanse gebatikte kleedje dat in de kast hangt, de cursus Afrikaanse dans waarover ik een vriendin heb horen vertellen, waarna ik dat soort dans in mijn woonkamer begon te imiteren, de Afrikaanse beeldjes die mijn nonkel aansleept vanop zijn tientallen werkreizen rond de viskweek in Afrika, de verhalen over aids, de smaak van maniok in een Gents wereldrestaurant, de Afrikaanse

man die mij ooit ten huwelijk vroeg, Zwarte Piet, de foto’s van ons Foster Parents-kind, de foto’s op die brede kalenders die je in de Wereldwinkel kan kopen, de manier waarop Afrikaanse vrouwen hun kinderen grootbrengen, tenminste zoals dat verteld wordt in de Kraamvogel, het alternatieve moeder- en babycentrum in Antwerpen, alles, enfin, wat in de verste verte met Afrika te maken heeft en wat mijn idee van Afrika met stukjes en beetjes heeft samengesteld – dat alles sleep ik mee in dat ellendig kleine zaaltje van de Kaaitheaterstudio’s. En ik heb het gevoel dat mijn zitje onder mij begint te wiebelen. Ik heb het gevoel dat mijn hoofd almaar langwerpiger wordt en uitgroeit tot een sliert die krult in de vorm van een vraagteken, met allemaal kleine vraagtekentjes rond, vertrekkend vanuit mijn hele lichaam, dat niet meer weet wie het is, of hoe het moet antwoorden op die dans die daar getoond wordt, die nochtans zo vreemd niet is en zeker niet altijd fantastisch goed. Ik put mij uit in gelijkheids- en verschildenken: ‘Ah dit is van ons, ah dat is typisch Afrikaans, ah dit is de taal van die choreograaf, ah dat is toch wel een manier van bewegen die wij niet zouden hanteren, die wij niet kennen.’

Maar nogmaals, *‘l’Afrique, qu’est-ce que j’en sais, moi?!’* wil ik roepen. Neem nu die dansers. Het zijn stuk voor stuk goede dansers, objectief gesproken (eindelijk iets objectiefs!). Ze schijnen elk spiertje en botje te beheersen, en dus zijn het goede dansers. Ze hebben bovendien podiumprésence. Maar ze zijn ook vrij, ze zijn lenig, hun ledematen lijken veel losser in hun gewrichten te hangen dan die van ons. En daar ga ik: ‘Dat komt misschien omdat zij die verschrikkelijke disciplinerende sinds de Renaissance niet hebben gekend, hun lichamen zijn niet ingesnoerd, zij moesten niet met hun ellebogen dicht bij hun lichaam aan tafel zitten! En zeggen niet zowel de cursus Afrikaanse dans van mijn vriendin als de handleiding Afrikaanse babydraagtechnieken, dat de lichaamsbeleving in Afrika (een continent x maal zo groot als Europa, maar goed: *de lichaamsbeleving in Afrika...*) helemaal anders is dan bij ons. Jaja, dat moet het zijn. Het is een vrijheid die wij verloren hebben, en waar de moderne dans zo lang en zo hard heeft naar moeten zoeken, om ze terug te vinden op de bodem van ons lichaam. Ons “natuurlijke”, “oorspronkelijke” lichaam.’ Wat een flauwekul, het is zonneklaar dat deze Afrikaanse dansers net zo geculturaliseerd zijn als iedere Europese danser, alleen hebben ze een andere geschiedenis, een andere inbedding.

Gelukkig kom ik gaandeweg toch tot een aantal meningen. De enige choreograaf die de dialoog echt is aangegaan is Thomas Hauert. Het is alsof Hauerts bewegingsonderzoek een antwoord gevonden heeft in de lichamen van de Mozambikaanse dansers. Hauert is steeds op zoek naar onvermoede bewegingen. In de lichamen van deze dansers vindt hij een goudmijn aan beweeglijkheid. Tevens is hij vrijwel de enige bij wie het eindproduct niet geforceerd aandoet in het keurslijf van de voorstellingsvorm. Toegegeven, het is duidelijk dat hij zijn eigen dada’s op de dansers heeft losgelaten. Maar dat is nu eenmaal het eigene aan choreografen. Bij Hauert voelt het echter niet aan als een krachtmeting, een disciplinerende, een figuurlijke ‘christianisatie’, wat bij vele anderen wél het geval is. Bij Arco Renz, bijvoorbeeld, hoewel de clash uiteindelijk wel interessant wordt naar het einde van de voorstelling toe. Toch heb je niet echt het gevoel van een wederzijdse bevruchting. Veeleer gaat het hier om: ‘hoe kan ik deze dansers verder brengen?’ Maar verder dan wat? Verder naar waar? Naar ons? Waarom?

ONCALVES

